

Higginbotham, Anne D [15: 220]; слова представлені додатковим прізвищем та ім'ям автора, а літера є ініціалом прізвища автора, як *Marr, Nancy J – Johnson, Nancy Marr* [15: 247]. Існують випадки, коли на першу позицію поставлене ім'я автора, на другу – літера, яка збігається з ініціальною літерою подвійного імені, на третю – прізвище, наприклад, *Ascott R. Hope – Hope-Moncrieff, Ascott Robert* [15: 201]. В іншому випадку на першій позиції стоїть подвійне ім'я автора, на другій – літера, яка походить від прізвища, на третій – ім'я, як *John D. Carroll – Daly, Carroll John* [16: 288].

У криптонімі із двох слів та двох літер слово, яке стоїть на першій позиції, представлене прізвищем атора, літери є ініціалами імені та подвійного імені, а четверта позиція відведена додатковому прізвищу, яке є видозміненим – *Hune, CJ Cutlyffe – Hune, Charles John Cultliffe* [15: 225].

У подальшому дослідженні планується розглянути і інші групи криптонімів за принципами походження. Всього у дослідженні виявлено 10 різноманітних груп.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Дмитриев В.Г. Придуманные имена: Рассказы о псевдонимах / В.Г. Дмитриев. – М. : Современник, 1986. – 255 с.
2. Жлуктенко Ю.О. Порівняльна граматики української та англійської мов / Юрій Олексійович Жлуктенко. – К., 1960. – 160 с.
3. Кравченко-Максименкова Н. Аноніми та псевдоніми в загальній і в українській бібліографії / Н.Кравченко-Максименкова. – К., 1929. – С. 18-60. – (Методологічний збірник, українська бібліографія).
4. Лучик А.А. Природа і статус еквівалентів слова в мовній системі / А.А. Лучик // Мовознавство. – 2006. – № 5. – С. 95 – 99
5. Лучик В.В. Мотиви номінації водних об'єктів в індоевропейських і тюрських мовах (на матеріалі гідронімії Середнього Дніпро-Бузького межиріччя) / В.В. Лучик. – Одеса : Астропринт, 2000. – С. 7-12. – (Записки з ономастики; вип. 5).
6. Масанов И.Ф. К истории русского литературного псевдонима / И.Ф. Масанов, Ю.И. Масанов // Советская библиография. – 1934. – № 2. – С. 31-42.
7. Масанов Ю.И. В мире псевдонимов, анонимов и литературных подделок / Юрий Иванович Масанов. – М. : Изд-во Всесоюз. книжной палаты, 1963. – 319 с.
8. Німчук В. Про українську псевдонімію та криптонімію / Василь Німчук // Українська мова. – 2002. – № 2. – С. 30-58.
9. Реформатский А.А. О собственных именах. Псевдонимы / А.А. Реформатский // Семья и школа. – 1963. – № 6. – С. 43.
10. Собков Ю.В. Криптоніми як особливі одиниці у системі антропонімів / Ю.В. Собков // Актуальні проблеми германської філології в Україні та Болонський процес : друга міжнародна наукова конф., 20-21 квітня 2007 р. : матеріали. – Чернівці, 2007. – С. 322-325.
11. Суперанская А.В. Современные русские фамилии / А.В. Суперанская, А.В. Суслова. – М. : Наука, 1981. – 176 с.
12. Суркова Т.И. Псевдонимы как особый тип антропонимов / Т.И. Суркова. – Рязань: Рязанский гос. пед. ин-т, 1977. – С. 91-100. – (Русская ономастика).
13. Худаш М.Л. З історії української антропонімії / Михайло Лукич Худаш. – К. : Наукова думка, 1977. – 235 с.
14. Чучка П.П. Українські псевдоніми: статус, структура і функції / Павло Павлович Чучка. – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2001. – С. 81-82. – (Наукові записки. Серія: філологічні науки (мовознавство)).
15. Atkinson F. Dictionary of literary pseudonyms. – London, Clive bingley, 1982. – 305 p.
16. Carty T.J. A Dictionary of Literary Pseudonyms in English Language. – London, Mansell Publishing Limited, 1995. – 623 p.
17. Morris A. Anonyms and pseudonyms / Adah Morris. – Chicago : Univ. of Chicago Press, 1934. – 22 p.
18. Room A. Dictionary of Pseudonims. Third edition. – Jefferson, North Carolina, and London, MsFarland & Company, Inc., Publishers, 1989. – 404 p.
19. Smith E.C. The Story of Our Names / E.C. Smith. – NY, 1950. – P. 23-28.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Юрій Собков – асистент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів, Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича.

Наукові інтереси: лексикологія, ономастика.

ОСОБЛИВОСТІ ЖІНОЧОГО ІМЕННИКА НОСІЇВ РІЗНИХ ЕТНІЧНИХ ГРУП НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

Оксана ЧОРНОУС (Кіровоград, Україна)

У статті проаналізовано систему жіночих особових імен м. Єлисаветграда початку ХХ ст. Виявлено якісний склад та етимологічні групи імен носіїв православного, іудейського, католицького та лютеранського віросповідання.

The system of female proper names in Elysavethrad of the beginning of XX century is analyzed in the article. It is defined qualitative structure and etymological groups of names of carries of orthodox, Judaic, Catholic and Lutheran.

Заселення території сучасного м. Кіровограда розпочалося 1754р. у зв'язку з будівництвом оборонної фортеці Святої Єлисавети. Уряд з метою заохочення міграції надавав пільги та грошові виплати першим поселенцям, серед яких особлива увага

приділялась купцям, ремісникам і фабрикантам. У результаті рішучих заходів з боку держави край поступово заповнився вихідцями з різних народів. Тут оселилися греки, молдавани, серби, євреї, росіяни та українці з Польщі й Чернігівської губернії тощо [6]. Таким чином, від початку свого заснування населення міста було поліетнічним. У нових умовах проживання кожен етнос намагався якомога довше зберігати свої характерні етнокультурні риси, зокрема конфесійну належність. На користь цього свідчать архівні відомості, згідно з якими на початку ХХ ст. у місті, окрім 10 православних церков, функціонували католицький костюль, євангелічно-лютеранська церква, синагога. Їх метричні записи відображають стійке прагнення представників національних меншин підтримати етнічну самобутність шляхом надання новонародженим традиційних для них особових імен. У такий спосіб до складу елісаветградського антропонімікону ввійшли не тільки особові імена українців та росіян, але й німців, поляків, євреїв тощо. Оскільки ця частина елісаветградського іменника досі перебувала поза увагою науковців, вважаємо за необхідне дослідити її якісний склад та етимологічні особливості. У межах нашої розвідки розглядається система жіночих особових імен, які були використані для найменування дівчаток 1900-го, 1910-го, 1920-го років народження. Зауважимо, що така проблема не є абсолютно новою в історії ономастики. Значна кількість досліджень А. Гафурова присвячена аналізу східних особових імен [2], особливості іменника радянських німців простежені А. Назаровим [7], система єврейських найменувань описана М. Погорельським [8], словотворчі процеси на прикладі сербохорватського антропонімного матеріалу ґрунтовно проаналізовані І. Желєзняк [3] тощо. Значно більше досліджень присвячено проблемі походження сучасних імен.

Більшість населення м. Єлісаветграда початку ХХ ст. належала до православного віросповідання. Християнська церква пропонувала своїм прихожанам чітко регламентований список імен, причому їх вибір не залежав від волевиявлення батьків. Як правило, дитина отримувала ім'я на честь святого, пам'ять якого пошановували в день її народження [12: 180-181]. Історично канонічні імена були принесені на Русь із запровадженням християнства у Х ст. і поступово адаптувалися на території сучасної України [9: 7-8]. Їх основу становили грецькі, латинські та давньоєврейські імена, у незначній кількості були запозичені кельтські, халдейські, давньогерманські, тюркські, арабські, індійські, перські оніми [5: 31]. У процесі розвитку під впливом нового мовного оточення деякі антропоніми не просто змінилися, але й значною мірою втратили зв'язок із первинним значенням. У жіночому іменнику м. Єлісаветграда досліджуваного періоду налічується 91 канонічне ім'я, використане для найменування дівчаток. Кількість чоловічих християнських імен значно переважає жіночі – 140 імен. Значна різниця в кількісних показниках не є випадковою. Церковний календар містив біля 900 чоловічих імен і лише близько 250 жіночих, тому вибір був досить обмежений. Для його розширення використовувалась практика утворення жіночих відповідників від чоловічих канонічних імен. У матеріалах м. Єлісаветграда зафіксовано 34 таких імені: *Аґанія, Аґрипина, Анастасія, Антоніна, Варвара, Васса, Гликерія, Дарія, Євґенія, Євфросинія, Зиновія, Кіра, Клавдія, Леоніда, Марина, Мелітина, Наталія, Олександра, Олімпіада, Онисія, Павліна, Пелаґея, Серафіма, Стефанида, Тетяна, Уляна, Устина, Федора, Феодосія, Феофанія, Феофіла, Юліана, Юлія, Юхимія*.

Після відомих подій жовтня 1917р. репертуар жіночих особових імен поступово розширюється. Єлісаветградці не тільки активно запозичують імена з різних східних і західноєвропейських мов, але й створюють абсолютно нові оніми. Таким чином, з 1920р. склад жіночого православного іменника за походженням значно урізноманітнюється. Водночас співвідношення між різними етимологічними групами у кількісному плані дозволяє говорити про значні відмінності. Найбільшою з-поміж них є група грецьких за походженням імен (47 одиниць): *Аґанія, Аґафія, Аґлая, Анастасія, Анфіса, Варвара, Галіна, Глафіра, Гликерія, Євґенія, Євдокія, Євфалія, Євфросинія, Єпистима, Зиновія, Зінаїда, Зоя, Іда, Іраїда, Ірина, Катерина, Кіра, Ксенія, Лариса, Леоніда, Лідія, Лукерія, Меланія, Минодора, Муза, Неоніла, Ніна, Олександра, Олена, Олімпіада, Онисія, Парасковія, Пелаґея, Смараґда, Софія, Стефанида, Федора, Феодосія, Феофанія, Феофіла, Христина, Юхимія*. Другою за обсягом є група антропонімів латинського походження (25 одиниць): *Авґуста, Аґрипина, Антоніна, Валентина, Вікторія, Домна/Домнікія, Килина, Клавдія, Клара, Клементина, Леоніла, Маргарита, Марина, Мотрона, Наталія, Нонна, Павліна, Роза, Розалія, Стелла, Уліта, Устина, Юзефа, Юліана, Юлія*. На третьому місці знаходяться імена давньоєврейського походження (16 онімів): *Ада, Ананія, Анетта, Ганна, Єлізавета*,

Ізабелла, Лея/Лія, Маріам/Міріам, Марія, Мері, Рахіль, Ревека, Сара, Серафіма, Тамара, Юдіф. Значно менше зафіксовано жіночих особових імен давньонімецького і слов'янського походження. У наших матеріалах відзначено лише п'ять давньонімецьких імен: Аліна, Амалия, Емма, Ірма, Мінна. Така сама кількість у елісаветградському антропоніміконі слов'янських імен: Віра, Злата, Любов, Людмила, Станіслава. Окрім уже зазначених, визначено два імені перського походження: Дарія та Естер/Есфір, а також одне ім'я давньоскандинавського походження (Ольга), єгипетське (Таїсія), українське (Надія) та французьке (Мірель) імена. З-поміж усіх зафіксованих онімів не були канонізовані церквою такі жіночі імена, як Аглая, Аліна, Амалия, Анетта, Емма, Іда, Ізабелла, Ірма, Клара, Клементина, Мері, Мінна, Роза, Розалія, Смарагда, Станіслава, Стелла, Юзефа. Вони з'явилися в іменнику м. Єлісаветграда 1920р. і є запозиченнями з інших мов. Їх поява у межах місцевого антропонімікону стала можливою завдяки обмеженню діяльності церкви й розширенню можливостей батьків у виборі імен для новонароджених. Як бачимо, ця група кількісно менша за групу давніх канонічних імен, що свідчить про високий рейтинг уже звичних традиційних жіночих антропонімів. Іншу групу складають нові імена, які виникли в результаті народного іменотворення. Найчастіше до паспортних імен потрапляли пестливі чи народнорозмовні форми імен: Галя, Зіна, Леся, Ліза, Ліна, Надя, Поля, Таня.

У матеріалах ЗАГСу 1920р. зафіксовано найбільшу кількість жіночих іудейських імен. За свідченням П. Кизименко, масове переселення євреїв на територію сучасного м. Кіровограда почалося з 1791р., оскільки місто входило до т.зв. «смуги єврейської осідлості» [4]. У 1796р. тут мешкало 423 особи єврейської національності. До початку ХХ ст. кількість євреїв у місті постійно зростала. І через сто років у м. Єлісаветграді вже мешкало 23967 євреїв [4]. Єврейська громада сприяла збереженню історичної пам'яті й національної самосвідомості, тому у синагозі запис новонароджених відбувався тільки єврейською мовою (ідіш). Згодом із введенням обов'язкової реєстрації у ЗАГСі єврейське населення, хоча й використовувало російську мову, але продовжувало вибирати традиційні іудейські імена для немовлят. Нами було зафіксовано цілу низку таких імен: Басшева, Бася, Бейла, Бетя, Блюма, Брана, Бруха, Гнеся, Геня, Гитель, Гитля, Голда, Двайра, Дина, Доба, Добрыш, Ейдл, Елка, Еля, Ента, Еня, Естер, Есфирь, Етель, Етля, Эхейвод, Селда / Зельда, Зисл Лея, Слата, Идася, Идес, Ися, Ита, Лея, Лия, Либа, Ливша, Малка, Маля, Марьям / Мирьям, Мася, Махля, Мындель, Миндя, Муса, Перель, Перл, Рахиль, Ревекка, Рейся / Рейзя, Рывка, Рися, Рива, Роза, Рухля, Сара / Сарра, Сима, Сойбель, Соня, Сося, Суламендрь, Сура, Сура-Бейла, Сюля, Тауба, Тубо, Тесля, Труха, Фанни / Фання, Фаня, Фейга, Фрима, Хава, Хана / Ханна, Хая, Хома, Цивья, Циля, Цирль, Шайна, Шева, Шейндель, Шифра, Юдифь.

Характерною особливістю єврейських імен є варіювання їх форм залежно від умов, де вони вживаються, та від специфіки місцевих говірок [10: 38]. У м. Єлісаветграді на початку ХХ ст., як і в більшості міст Російської імперії, широко використовувалась російська мова, що певним чином впливало на вимову та написання єврейських імен, у зв'язку з чим деякі із них мають форми звичні для літературної російської мови. З іншого боку, серед аналізованих варіантів є народно-розмовні форми, які часто потрапляли до документальних записів. Саме тому в актових книгах зустрічаються несхожі з давнім канонічним написанням варіанти жіночих імен. Порівняймо такі форми, серед яких перша – це давня канонічна, що зустрічається в Біблії чи літературі [10: 43-45], а друга – варіант, зафіксований у актових записах Єлісаветградського ЗАГСу: Басе – Бася, Батшева – Басшева, Шева; Бейле – Бейла, Блюме – Блюма, Брайне – Брана, Браха – Бруха, Гнесе – Гнеся, Гене – Геня, Гитл – Гитель, Гитля; Голде – Голда, Дебора – Двайра, Добрыш – Доба, Елке – Елка, Енте – Ента, Естер – Есфирь, Етель, Етля; Йохевед – Эхейвод, Зельде – Селда / Зельда, Злате – Слата, Йегудит – Идес, Идася, Ися, Ита, Юдифь; Лея – Лия, Либе – Либа, Ливша; Милка – Малка, Мирьям – Марьям, Михал – Махля, Мине – Миндель, Миндя; Перл – Перель, Рахел – Рахиль, Рухля; Ривка – Ревека, Рывка, Рива; Рейзе – Роза, Рут – Рися, Сара – Сарра, Сура; Сойбл – Сойбель, Тубе – Тауба, Тубо; Фане – Фанни, Фання, Фаня; Фейге – Фейга; Фруме – Фрима; Циля – Циля, Цирль; Шейне – Шайна, Шейндель. Можемо зробити висновок, що традиційні єврейські імена на новому мовному ґрунті значно видозмінювались носіями, що мало на меті зробити їх більш прийнятними у звучанні та вимові.

За походженням єврейські імена поділяються на дві групи: давні єврейські імена, які зустрічаються ще в Біблії та інших давніх текстах, та нові єврейські оніми, що були створені набагато пізніше від основ новоєврейської мови (ідіш). Єлісаветградці використовували

імена з обох груп. Серед давніх імен у місцевому іменнику зафіксовані такі: *Сара, Лея, Рахіль, Ревека, Хава, Естер* тощо. Значно більшою у кількісному плані є група жіночих імен на мові ідіш, наприклад, *Белла, Блюме, Брайне, Гитл, Голде, Зісл, Лівше, Лібе, Перл, Рейзе, Соїбл, Тубе, Цирл, Шейне, Ейдл, Фейге, Фруме* тощо. У архівних матеріалах нами було відзначено два подвійних імені: *Зісл Лея, Сура-Бейла*. Традиція надавати подвійні імена з'явилась відносно нещодавно, оскільки в давні часи такі поєднання могли бути надані тільки у випадку важкої хвороби дитини, коли одним із компонентів виступало ім'я, що означало «життя».

Поява на території сучасного м. Кіровограда лютеранської церкви пов'язана із міграційними процесами німецьких переселенців. Цей рух було активізовано завдяки маніфестам Катерини II, згідно з якими німецьким поселенцям пропонувалися широкі привілеї, серед яких свобода віросповідання, звільнення від сплати податків тощо [1, 190-191]. Тож наприкінці XVIII ст. німці починають заселяти Південь України. Очевидно, що представники цієї національності також з'являються й у м. Єлисаветграді. Актові записи про народження велися Церквою Святої Марії (Кірха) з 1858р., причому для фіксації відомостей про народження використовувалась латина, а у 1900р. запис дублювався старослов'янською мовою. Із внесеної до книги інформації можна зробити висновок, що більшість прихожан були германськими підданими римсько-католицького чи лютеранського віросповідання, а також баптистської віри, що значним чином зумовлювало вибір на користь того чи іншого імені для новонародженого.

Дослідження німецького іменника на території Казахстану виявило таку характерну особливість, як його подібність за багатьма ознаками з системами особових імен слов'янських народів колишнього Радянського Союзу [7: 19]. На думку А. Назарова, це пояснюється двома факторами: наявністю спільного християнського фонду особових імен та безпосередніми контактами радянських німців з російським населенням [7: 19]. Аналіз єлисаветградського лютеранського іменника значною мірою підтверджує ці висновки. Серед місцевих лютеран найбільшою популярністю користувалися 48 імен, якими йменували дівчаток 1900, 1910, 1920 років народження (всього 90 осіб): *Adele, Adeline, Alice Marie, Alice Olympiade, Alive, Alwine, Amalie, Anna, Anna Alma, Anna Marie, Bertha, Christina, Elfriede, Elfriede Adeline, Elisabeth, Emilie, Emma, Emma Emeline, Eugenie, Frieda Martha, Gertrude, Hedwig Ludmilla, Helene, Ide Helene Marie, Irene Marie Elisabeth, Julie Martha, Katharine, Katharine Marie, Lydie, Libia, Ludmilla, Luise Florentine, Lydia Katherine, Margarete, Marie, Martha, Mathilde, Nina, Olga, Olga Elwire, Olga Johanna, Pauline, Rosa Valentine, Rosalie, Rosine, Sinaide, Sophie, Wera Anna Offilie*. Спробуємо порівняти лютеранський та православний жіночі іменники м. Єлисаветграда та визначити ступінь їх взаємовпливу. З-поміж зафіксованих жіночих особових імен в обох іменниках зафіксовано 23 оніми: *Амалія (Amalie), Ганна (Anna), Єлизавета (Elisabeth), Емма (Emma), Євгенія (Eugenie), Олена (Helene), Катерина (Katharine), Лідія (Lydie), Марія (Marie), Людмила (Ludmilla), Маргарита (Margarete), Ніна (Nina), Ольга (Olga), Роза (Rosa), Валентина (Valentine), Розалія (Rosalie), Софія (Sophie), Віра (Wera), Олімпіада (Olympiade), Христіна (Christina), Павліна (Pauline), Зінаїда (Sinaide), Юлія (Julie)*. Водночас лютеранський іменник продовжує зберігати одну із основних своїх характеристик – давати новонародженому багатокомпонентні за структурою імена. Серед єлисаветградських лютеран носіями таких імен стали 18 дівчаток. Із них 15 новонароджених отримали двокомпонентні імена: *Alice Marie, Alice Olympiade, Anna Alma, Anna Marie, Elfriede Adeline, Emma Emeline, Frieda Martha, Hedwig Ludmilla, Julie Martha, Katharine Marie, Luise Florentine, Lydia Katherine, Olga Elwire, Olga Johanna, Rosa Valentine*. Носіями трьохкомпонентних імен стали 3 дівчинки: *Ide Helene Marie, Irene Marie Elisabeth, Wera Anna Offilie*.

За походженням лютеранський іменник аналогічно до православного має кілька груп. Найбільшими у кількісному плані є дві групи однокомпонентних імен, оскільки вони мають однакову кількість одиниць у своєму складі - давньогрецького походження (9): *Christina, Emilie, Eugenie, Helene, Katharine, Lydie, Nina, Sinaide, Sophie*; та давньнімецькі імена (9): *Adele, Adeline, Alwine, Amalie, Bertha, Elfriede, Emma, Gertrude, Mathilde*. На другому місці – імена латинського походження (4): *Margarete, Pauline, Rosalie, Rosine*. Наступну позицію за кількісними показниками посідає група імен давньоєврейського походження (3): *Anna, Elisabeth, Marie*. Лише по одному імені зафіксовано арамейського (*Martha*), слов'янського

(*Ludmilla*) та давньоскандинавського (*Olga*) походження. Двокомпонентні імена можна поділити на три умовні групи за джерелом походження їх елементів:

- поєднання двох давньонімецьких за походженням імен: *Elfriede Adeline, Emma Emeline*;
- перший компонент – давньонімецьке ім'я, другий – ім'я іншого походження: *Frieda Martha* (арам.), *Alice Olympiade* (гр.), *Alice Marie* (девр.), *Luise Florentine* (лат.), *Hedwig Ludmilla* (слов.), *Olga Elwire* (д.-сканд.);
- обидва компоненти є запозиченням з інших мов: *Lydia Katherine* (гр.+гр.), *Katharine Marie* (гр.+девр.), *Anna Marie* (девр.+девр.), *Anna Alma* (девр.+лат.), *Julie Martha* (лат.+арам.), *Rosa Valentine* (лат.+лат.), *Olga Johanna* (д.-сканд.+девр.).

Трикомпонентні за структурою жіночі імена також характеризуються різноманітністю елементів за походженням, причому два із них мають абсолютно однакові структури: *Ide Helene Marie, Irene Marie Elisabeth* (гр.+девр.+девр). Поєднання слов'янського, грецького та давньоєврейського компонентів стали основою для імені *Wera Anna Offilie*.

На початку ХХ ст. у м. Єлисаветграді функціонував Єлисаветградський римокатолицький костел, який виступав головним органом реєстрації новонароджених представників польської національної групи. У 1920р. зафіксовано народження 11 дівчаток, батьки яких на той час належали до стану міщан. Для їх найменування було використано 9 жіночих імен: *Анна, Валерія, Станіслава, Емілія, Елена, Ирена, Клементина, Марія, Янина*. По дві дівчинки з усіх новонароджених отримали імена *Анна* та *Ирена*. Перебуваючи в тісному взаємозв'язку з іншими системами імен, католицький іменник виявляє чимало спільного з ними в межах якісного складу. І католиків, і православних мешканців міста, і лютеран приваблювали такі жіночі імена, як *Ганна, Елена, Марія*. Два імені із них мають давньоєврейське коріння (*Ганна* і *Марія*), тому, поза сумнівом, обидва імені належать до шанованих і широкоживаних онімів серед іудеїв. Деякі з жіночих імен, окрім уже згаданих, зафіксовані як у православному іменнику, так і в системі жіночих імен католиків: *Станіслава* та *Клементина*. Водночас два імені були використані як католиками, так і лютеранами: *Емілія* – католицький іменник, *Emilie* – лютеранський іменник; *Ирена* – католицький іменник, *Irene* – лютеранський іменник. Жоден із іменників, окрім католицького, не фіксує таких жіночих імен, як *Янина* та *Валерія*.

Етимологічний аналіз жіночих імен, які отримали дівчата-католики, дозволяє виділити такі групи за походженням: давньоєврейські імена – *Янина* (польський варіант), *Ганна, Марія*; латинські імена – *Валерія, Клементина*; грецькі імена – *Емілія, Ирена, Елена*; слов'янське ім'я – *Станіслава* (частотне польське ім'я).

У результаті проведеного дослідження було встановлено, що жіночий іменник кожної з етнічних спільнот початку ХХ ст. має відмінний від інших якісний склад, що максимально відображає уявлення його носіїв про традиції іменування в межах свого етносу. Водночас порівняльний аналіз дав підстави виявити незначну кількість онімів, що є спільними для усіх єлисаветградських антропонімних підсистем. Це такі жіночі оніми, як *Ганна* і *Марія*.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Антонюк О.В. Основи етнополітики: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: МАУП, 2005. – 432с.
2. Гафуров А.Г. Имя и история: Об именах арабов, персов, таджиков и тюрков. Словарь. – М., 1987. – 221с.
3. Железняк И.М. Очерк сербохорватского антропонимического словообразования. – К.: Наукова думка, 1969. – 130с.
4. Кизименко М.П. Євреї в Єлисаветграді (кінець ХVІІІ - початок ХХ століть) / <http://www.jewish-heritage.org>
5. Коваль А.П. Життя і пригоди імен. – К.: Вища шк. Вид-во при Київ. ун-ті, 1988. – 240с.
6. Місто при фортеці Святої Єлисавети – адміністративний, торговельний, культурний центр кінця ХVІІІ-початку ХІХ століття / <http://library.kr.ua>
7. Назаров А.И. Личные имена советских немцев: Словарь-справочник / АН КазССР. Ин-т философии и права. – Алма-Ата: Гылым, 1990. – 120с.
8. Погорельский М.В. Еврейские имена собственные. Часть историческая. Имена библейские, Нового Завета и талмудические. – СПб, 1983 – III, 135с.
9. Скрипник Л.Г., Дзятківська Н.П. Власні імена людей: Словник-довідник. – К.: Наукова думка, 2005. – 334с.
10. Справочник личных имен народов РСФСР. – М., 1987. – 656с.
11. Трійняк І.І. Словник українських імен. – К.: «Довіра», 2005. – 509с.
12. Худаш М.П. Із історії української антропонімії. –К., 1977. – 236с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Оксана Черноус – аспірантка кафедри української мови Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В.Винниченка.

Наукові інтереси: актуальні проблеми антропонімії Кіровоградщини.